

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/104/2020
Identifikačné číslo spisu:	6218202897
Dátum vydania rozhodnutia:	28.09.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Gabriela Klenková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:6218202897.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Intrum Slovakia s. r. o., so sídlom v Bratislave, Mýtna 48, IČO: 35 831 154, zastúpeného JUDr. Jánom Šoltésom, advokátom v Bratislave, Mýtna 48, proti žalovanému N. Y., bytom vo J. U., I. XXX/X, zastúpenému JUDr. Denisou Veselou, advokátkou vo Veľkom Krtíši, Mierová 1, o zaplatenie 3.500,- eur, vedenom na Okresnom súde Veľký Krtíš pod sp. zn. 2Csp/187/2018, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 29. januára 2020 sp. zn. 41Co/89/2019, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 29. januára 2020 sp. zn. 41Co/89/2019 a rozsudok Okresného súdu Veľký Krtíš č. k. 2Csp/187/2018-116 zo 6. júna 2019 z r u š u j e a v e c v r a c i a Okresnému súdu Veľký Krtíš na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Veľký Krtíš (ďalej tiež len „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 2Csp/187/2018-116 zo 6. júna 2019 žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 3.500,- eur v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku. Žalobcovi priznal proti žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

2. Právne vec posúdil v súlade s ustanoveniami čl. 17 ods. 1 a 3 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1896/2006 z 12. decembra 2006, ktorým sa zavádza európske konanie o platobnom rozkaze, § 497 Obchodného zákonníka (zákona č. 513/1991 Zb. v znení neskorších predpisov), § 52, § 53 ods. 1 a 2, ods. 3 a 5 Občianskeho zákonníka (zákona č. 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov) a § 9 ods. 1 a 2 a § 11 ods. 1 písm. b/ zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 129/2010 Z. z.“). Vecne rozsudok odôvodnil tým, že na základe výsledkov vykonaného dokazovania ustálil, že medzi stranami bol uzatvorený a realizovaný záväzkový vzťah na základe zmluvy kvalifikovanej ako zmluva o úvere podľa § 497 a nasl. Obchodného zákonníka, ktorý vzťah posúdil ako spotrebiteľský. Na základe uzatvorenej zmluvy 1. júla 2014 právny predchodca žalobcu poskytol žalovanému úver vo výške 3.500,- eur, ktorý sa žalovaný zaviazal splácať v 60 mesačných splátkach so splatnosťou mesačnej splátky k 10. kalendárnemu dňu v mesiaci, s dátumom prvej splátky 11. augusta 2014. Žalovaný finančné prostriedky nevrátil (ani len časť istiny). Pri posúdení obsahu zmluvných

dojednaní spotrebiteľskej zmluvy uzatvorenej podľa zákona o ochrane spotrebiteľa pri finančných službách na diaľku konštatoval, že zmluva neobsahuje náležitosti v zmysle § 9 ods. 2 písm. a/, b/, f/, g/, j/ a k/ zákona č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy, preto úver považoval za bezúročný a bez poplatkov v zmysle § 11 ods. 1 písm. b/ zákona č. 129/2010 Z. z. Žalovaný výšku istiny namietal a v spore bolo preukázané, že suma 3.500,- eur bola pripísaná na účet žalovaného vedený v Prvej stavebnej sporiteľni, a. s. Bratislava od platiteľa s názvom IH. Z výpisu z obchodného registra žalobcu vyplynulo, že došlo k zmene obchodného mena z isePankur AS na Bondora AS z dôvodu identického identifikačného čísla právnickej osoby. K obrane žalovaného, týkajúcej sa tvrdenia, že pôžičku si vzala a všetky náležitosti vybavovala jeho teta U. Y., súd prvej inštancie uviedol, že žalovaný tieto svoje tvrdenia nepreukázal, pričom zároveň súd poukázal na rozpory v jeho výpovedi. Návrh na vykonanie dôkazu - výsluch E., zamietol s odôvodnením, že vykonanie tohto dôkazu nemohlo by ovplyvniť výsledok sporu.

Rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania odôvodnil právne ustanovením § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku účinného do 1. júla 2016 v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) a vecne úspechom žalobkyne.

3. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej tiež len „odvolací súd“) na odvolanie žalovaného rozsudkom z 29. januára 2020 sp. zn. 41Co/89/2019 rozsudok súdu prvej inštancie v súlade s § 387 ods. 1 aj 2 CSP potvrdil. Výslovil, že žalobca má proti žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

4. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozsudku súdom prvej inštancie, konštatoval správnosť zistenia skutkového stavu, ako aj správnosť právneho posúdenia. Stotožnil sa so záverom súdu prvej inštancie, že zmluva o spotrebiteľskom úvere bola uzatvorená v zmysle § 497 a nasl. Obchodného zákonníka, je absolútnym obchodom, avšak s ohľadom na povahu zmluvných strán dodávateľa a spotrebiteľa, považoval nevyhnutné posúdiť zmluvu ako spotrebiteľskú a poskytnutý úver za spotrebiteľský, na ktoré sa vzťahujú okrem ustanovení Občianskeho zákonníka aj ustanovenia zákona č. 129/2010 Z. z.

5. K odvolacím námietkam žalovaného uviedol, že tvrdenia týkajúce sa uzavretia zmluvy o úvere, ako i o tom, že o pôžičke nemal vedomosť, nepovažoval za opodstatnené. V tejto súvislosti poukázal na rozpory v jeho výpovedi v konaní pred súdom prvej inštancie a najmä na vyjadrenie Prvej stavebnej sporiteľne, a. s. Bratislava zo 6. mája 2017, z ktorého považoval za preukázané, že na účet IBAN: T XXXX XXXX XXXX XXXX (vedený na meno žalovaného) bola 4. júla XXXX pripísaná suma 3.500,- eur (od žalobcu - s názvom M., AS J.-J. 6, XXXXX X., IBAN: T

6. K vznesenej námietke premĺčania žalovaným v replike k vyjadreniu žalobcu k odvolaniu, odvolací súd poukázal na viazanosť uplatnenými odvolacími dôvodmi v zmysle § 380 ods. 1 CSP s tým, že na iné pochybenia súdu prvej inštancie, ktoré by mohli byť v súlade s § 365 CSP dôvodom na podanie odvolania, odvolací súd pri svojom rozhodnutí o odvolaní prihliadať nemôže, aj keby takéto porušenia zistil. Odvolací súd preto pri rozhodovaní o podanom odvolaní môže prihliadať len na také dôvody, ktoré boli uplatnené v lehote pre podanie odvolania a zároveň vyšli v odvolacom konaní najavo. Dodal, že novela Občianskeho zákonníka zaviedla od 5. decembra 2018 ustanovenie § 54a, podľa ktorého premĺčané právo zo spotrebiteľskej zmluvy nemožno vymáhať ani ho platne zabezpečiť, pričom za vymáhanie premĺčaného práva zo spotrebiteľskej zmluvy sa v tomto kontexte rozumie súdne konanie, exekučné konanie a rozhodcovské konanie. Predmetná právna úprava sa z dôvodu predchádzania prípadnej nerovnosti vzťahuje na obe strany spotrebiteľského vzťahu (na spotrebiteľa aj na dodávateľa). Na účely zachovania právnej istoty účastníkov spotrebiteľských zmluvných vzťahov sa nová právna úprava v zmysle prechodných ustanovení nebude aplikovať vo vedených konaniach o vymoženie práva zo spotrebiteľskej zmluvy, t. j. v súdnom, exekučnom alebo rozhodcovskom konaní, ktoré boli začaté na základe návrhu na začatie konania podaného pred dňom účinnosti tohto zákona. Z uvedeného dôvodu nemohol odvolací súd prihliadnuť na námietku premĺčania vznesenú žalovaným až v replike k vyjadreniu žalobcu k odvolaniu, teda po uplynutí lehoty na podanie odvolania a ani v zmysle § 54a Občianskeho zákonníka účinného od 5. decembra 2018, keďže návrh na vydanie európskeho platobného rozkazu bol žalobcom podaný na Okresnom súde Veľký Krtíš 15. októbra 2018, teda pred účinnosťou uvedeného ustanovenia.

7. Odvolací súd sa stotožnil aj so záverom súdu prvej inštancie, ktorý návrh žalovaného na vykonanie dôkazu výsluchom jeho matky E. Y. zamietol s prihliadnutím na hospodárnosť konania, ako aj z dôvodu,

že jej výpoveďou by sa nepreukázali také skutočnosti, ktoré by mohli mať vplyv na výsledok sporu. V tejto súvislosti zdôraznil, že súd nie je viazaný návrhmi strán na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy, pretože iba súd rozhoduje o tom, ktorý z navrhnutých dôkazov vykoná. V nadväznosti na uvedené považoval preto uplatnené námietky za neopodstatnené.

Rozhodnutie o nároku na náhradu trov odvolacieho konania odôvodnil právne ustanoveniami § 396 ods. 1 v spojení s § 262 CSP a § 255 ods. 1 CSP a vecne úspechom žalobkyne.

8. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný (ďalej tiež len „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť a opodstatnenosť vyvodzoval z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP a z § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Namietal, že procesným postupom súdu prvej inštancie neboli rešpektované požiadavky zodpovedajúce princípom spravodlivého procesu v súlade s čl. 6 ods. 1 CSP v sporoch s ochranou slabšej strany. Argumentoval tým, že súd prvej inštancie postupoval v rozpore s § 299 ods. 2 CSP, a teda nebol oprávnený vydať európsky platobný rozkaz bez toho, aby pred jeho vydaním neskúmal, či spotrebiteľská zmluva, resp. doručený návrh na uzavretie úverovej zmluvy (ne)obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky. Zdôraznil, že danom konaní sa jedná o spotrebiteľský spor, preto je potrebné prihliadať na to, že spotrebiteľovi je potrebné poskytnúť zvýšenú ochranu. Zároveň v rozpore s § 292 CSP súd nespĺnil poučovaniu povinnosť voči dovolateľovi (ako spotrebiteľovi), ktorý nebol v konaní pred súdom prvej inštancie a odvolacím súdom zastúpený advokátom. Nesprávny procesný postup mal spočívať aj vo svojvoľnom postupe konajúceho súdu v tom, že si nespĺnil svoju povinnosť obstarávať a vykonávať dôkazy z úradnej povinnosti (§ 295 CSP). V tejto súvislosti uviedol, že súd môže vykonať aj tie dôkazy, ktoré spotrebiteľ nenavrhol, ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. Súd aj bez návrhu obstará alebo zabezpečí taký dôkaz. Uvedené vyplýva aj zo smernice Rady 93/13/EHS, kde v tejto súvislosti Súdny dvor Európskej únie rozhodol, že vnútroštátny súd musí ex offio nariadiť vykonávanie dôkazov s cieľom zaistiť, či ustanovenie nachádzajúce sa v zmluve, ktorá bola uzavretá medzi dodávateľom a spotrebiteľom, patrí do pôsobnosti smernice a v prípade, že to tak je, posúdiť ex offio prípadnú nekalú povahu tohto ustanovenia. V tejto súvislosti nesúhlasil s názorom súdu prvej inštancie, ktorý posúdil predmetnú zmluvu (žiadosť o úver) uzatvorenú medzi právnym predchodcom žalobkyne a žalovaným ako zmluvu o úvere podľa § 497 a nasl. Obchodného zákonníka. Uviedol, že ustanovenie § 269 ods. 1 Obchodného zákonníka vymedzuje podstatné časti, ktoré sú z hľadiska vzniku zmluvy kognitné, a to : a) určenie zmluvných strán, b) určenie sumy (limitu), do ktorej budú peňažné prostriedky poskytnuté, c) záväzok veriteľa poskytnúť na požiadanie peňažné prostriedky, d) záväzok dlžníka vrátiť poskytnuté prostriedky a zaplatiť úroky. Dohoda o uvedených podstatných častiach zmluvy je nevyhnutná na to, aby vznikla úverová zmluva. Ak nedôjde k dohode hoci len o jednej z uvedených podstatných častí, nemožno hovoriť o vzniku úverovej zmluvy. V predloženej žiadosti o úver absentuje určenie zmluvných strán, ako aj záväzky oboch zmluvných strán, čo oba súdy podľa dovolateľa opomenuli. Rovnako sa podľa názoru dovolateľa javí spornou aj otázka aktívnej vecnej legitimácie žalobcu, nakoľko z listinných dôkazov (prikazu na prevod) vyplýva, že prevod finančných prostriedkov prikázala spoločnosť isePankur OÜ, pričom na bankovom výpise je uvedená spoločnosť Bondora AS (právny predchodca žalobkyne), ktorá v zmysle výpisu z obchodného registra bola založená 9. apríla 2015, t. j. zhruba rok po zaslaní finančných prostriedkov. Keďže úverová zmluva je konsenzuálnou a reálnou zmluvou, žalobcom by mal byť ten, kto ako veriteľ uzavrel platnú úverovú zmluvu s dlžníkom. V tomto kontexte ďalej namietal, že súd prvej inštancie žiadnym spôsobom neskúmal splnenie písomnej formy spotrebiteľskej zmluvy, či táto zmluva bola žalovanému predpísaným spôsobom doručená, ako aj neskúmal splatnosť úveru. Bol toho názoru, že v prípade dokazovania listín napísaných v inom ako v štátnom jazyku (v danom prípade úverová zmluva, potvrdenie o prevedení finančných prostriedkov na účet žalovaného) je súd povinný najskôr pribrať prekladateľa na preklad listinných dôkazov predložených do súdneho spisu účastníkmi konania vyhotovených v inom ako štátnom jazyku s výnimkou českého (§ 51 ods. 5 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 543/2005 Z. z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné súdy, krajské súdy, Špeciálny súd a vojenské súdy). Uvedenú povinnosť má súd bez ohľadu na to, či dôkaz listinou vykoná alebo ho nevykoná, pretože právom účastníka je vyjadriť sa k návrhom na dôkazy, t. j. či a prípadne z akých dôvodov súd má alebo nemá určitý dôkaz vykonať.

9. K uplatnenému dovolaciemu dôvodu v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ CSP namietal nesprávne právne posúdenie otázky, týkajúcej sa možnosti vzniesť námietku premlčania až v odvolacom konaní. Nesúhlasil s vysloveným právnym názorom odvolacieho súdu uvedeným v bode 21 odôvodnenia, ktorý sa

nezaoberal vznesenou námietkou premĺčania, keďže nebola uplatnená v lehote na podanie odvolania. Bol toho názoru, že námietku premĺčania ako hmotnoprávnu námietku môže žalovaný ako spotrebiteľ vzniesť proti uplatnenému nároku žalobcu aj odvolacom konaní a to najneskôr do vyhlásenia rozhodnutia odvolacieho súdu. V tejto súvislosti poukázal na viaceré rozhodnutia krajských súdov (uznesenie Krajského súdu v Žiline z 28. júna 2018 sp. zn. 7Co/69/2018, uznesenie Krajského súdu v Prešove z 27. novembra 2018, sp. zn. 10Co/68/2018, rozsudok Krajského súdu v Trenčíne z 13. júna 2019, sp. zn. 4Co/8267/2018) a uviedol, že spotrebiteľ môže prostriedky procesného útoku a procesnej obrany predložiť najneskôr do vyhlásenia rozhodnutia odvolacieho súdu a ustanovenie § 296 CSP je potrebné považovať za lex specialis voči § 366 CSP, preto by sa v neprospech spotrebiteľa nemalo použiť. Navrhol zrušiť rozhodnutia súdov nižších inštancií a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Zároveň podal návrh na odklad vykonateľnosti napadnutých rozhodnutí.

10. Žalobca dovolací návrh nepodal.

11. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“, resp. „najvyšší súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech boli vydané napadnuté rozhodnutia (oboch súdov nižších inštancií) (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

12. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých civilný súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011). Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu (m. m. napr. IV. ÚS 35/02, II. ÚS 324/2010, III. ÚS 550/2012).

13. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

14. Podľa § 420 CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

15. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

16. Podľa § 440 CSP dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (tak, ako sú obsahovo vymedzené v podanom dovolaní).

17. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP sú zásah súdu do práva strany sporu a nesprávny procesný postup súdu reprezentujúci takýto zásah znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstata práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky a ich spravodlivé rozhodnutie (I. ÚS 26/94).

18. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava

priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov v tom - ktorom konkrétnom konaní, pričom miera tohto porušenia znamená porušenie práva na spravodlivý proces; jeho súčasťou je aj náležité odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 559/2018, III. ÚS 47/2019).

19. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda proces prejednávania sporu znemožňujúci strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mariaci možnosti jej aktívnej účasti na konaní (R 129/1999, sp. zn. 1Cdo 6/2014, 3Cdo 38/2015, 5Cdo 201/2011, 6Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

20. V súvislosti s uplatneným dovolacím dôvodom v zmysle § 420 písm. f/ CSP dovolateľ namietal pochybenie súdov nižších inštancií spočívajúce v tom, že v danom prípade ide o právny vzťah, na ktorý sa aplikuje režim spotrebiteľského práva s následnou povinnosťou súdu prvej inštancie žalovaného v postavení spotrebiteľa poučiť nad rámec všeobecnej poučovanej povinnosti, keďže žalovaný nebol v konaní zastúpený advokátom. Zároveň namietal, že si sudy nesplnili svoju povinnosť obstarávať a vykonávať dôkazy z úradnej povinnosti v zmysle § 295 CSP.

21. Podľa § 292 CSP súd pri prvom procesnom úkone vo vzťahu k spotrebiteľovi vhodným spôsobom spotrebiteľa poučí o a) možnosti zastúpenia, b) jeho procesných právach a povinnostiach nielen v rozsahu všeobecnej poučovacej povinnosti, ale poučí ho aj o dôkazoch, ktoré je potrebné predložiť, o možnosti podať návrh na neodkladné opatrenie alebo zabezpečovacie opatrenie a o iných možnostiach potrebných na účelné uplatnenie alebo bránenie jeho práv.

22. Poučenie súdom zohráva kľúčovú úlohu pri prekonávaní informačného deficitu spotrebiteľa v civilnom procese. Obsah poučenia spotrebiteľa je logicky širší (v porovnaní s rozsahom všeobecnej poučovacej povinnosti podľa § 160 CSP). ako v prípade poučenia strany, ktorá nemá postavenie slabšej strany v spore. Zákonodarca nepristúpil k taxatívne vymenovaniu toho, čo tvorí obsah poučovacej povinnosti, ale ponechal na uvážení súdu, o čom spotrebiteľa poučí. Kritériom, ktorým by sa súd mal spravovať, je predovšetkým dosiahnutie takej vedomosti spotrebiteľa o súdnom konaní, ktorá mu umožní účelné uplatnenie alebo bránenie jeho práv. Forma poučenia nie je síce zákonom stanovená, musí však vychádzať z kritéria účelnosti, zohľadnenia konkrétnych okolností prejednávanej veci a zrozumiteľnosti. Súd poučovaciu povinnosť voči spotrebiteľovi nemá, ak je zastúpený advokátom, právnickou osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa alebo fyzickou osobou, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 160 ods. 3 písm. b/ CSP, Števíek, M., Ficová S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C.H. Beck, 2016, 1024 až 1026 s.).

23. Z okolností preskúmvanej veci vyplýva, že sudy nižších inštancií nepostupovali dôsledne, ak v spore s ochranou slabšej strany v zmysle § 290 a nasl. CSP v spojení s čl. 6 Základných princípov CSP, nepoučili žalovaného ako spotrebiteľa v zmysle osobitnej poučovacej povinnosti vyplývajúcej z § 292 CSP, o jeho procesných právach a povinnostiach z dôvodu, že žalovaný nebol v spore zastúpený advokátom, ani iným subjektom vystupujúcim na ochranu jeho práv v spore. Aj v zmysle judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) platí, že neuplatnenie osobitnej poučovacej povinnosti všeobecným súdom môže v konkrétnych okolnostiach posudzovanej veci predstavovať závadný procesný postup, ktorým sa sťažovateľovi ako účastníkovi konania znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu procesnoprávny kódex priznáva na účely ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. V konečnom dôsledku tak môže z dôvodu neuplatnenia osobitnej poučovacej povinnosti dôjsť k zásahu do podstaty základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu a jeho práva na spravodlivé súdne konanie s účinkami denegatio iustitiae (nález ústavného súdu z 12. januára 2017 sp. zn. II. ÚS 675/2016).

24. Dovolací súd preto dospel k záveru, že konanie je postihnuté vadou spočívajúcou v nesprávnom procesnom postupe súdu, ktorá zakladá prípustnosť i dôvodnosť podaného dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP, preto napadnuté rozhodnutia súdov nižších inštancií postihnuté vyššie opísanou vadou zrušil v súlade s § 449 CSP a vec vrátil na ďalšie konanie súdu prvej inštancie (§ 450 CSP). Vzhľadom na zrušenie dovolaní napadnutých rozhodnutí, dovolací súd nezaujal vecné stanovisko k ďalším uplatneným dôvodom v zmysle § 421 ods. 1 CSP, ako aj považoval za bezpredmetné v danom štádiu konania rozhodovať o odklade vykonateľnosti.

25. O trovách dovolacieho konania a o trovách pôvodného konania rozhodne súd prvej inštancie v rozhodnutí vo veci samej (§ 453 ods. 3 CSP).

26. Rozhodnutie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.